

Јавна је тајна да се у Немачкој налазе америчке атомске бомбе. Бундесвер је дужан да има авионе способне да носе те бомбе, а то је скуп спорт. Садашња генерација авиона је застарела, а нова још није поручена.

Хала у Манхингу, надамак Минхена, мирише на уље. На поду су црвене линије које посетиоци не смеју да прелазе, иза њих смеју да ступе само механичари. Овде се истовремено поправља по двадесет немачких борбених авиона типа Торнадо. Одржава их Ербас.

„Сваки Торнадо је овде у просеку 350 дана“, каже нам Катарина Землер-Шулер, шефица одељења које одржава ове авионе Бундесвера. Она признаје да поправка значи сналажење – пребацивање делова авиона са једног на други. Често нема нових резервних делова за авионе старије производње.

Из једног поверљивог документа Министарства одбране произилази да је то скуп спорт – трошкови одржавања ових авиона за прошлу годину износе око 600 милиона евра.

Торнадо је малтене олдтајмер. Осамдесетих је био чудо технике, али је данас, од некадашњих 350 комада који су летели у фарбама Бундесвера, остало само 85 летелица. Остале су већ старо гвожђе.

Но немачка армија мора да барем до 2025. године задржи у употреби што више Торнада. Јер ово је једини авион немачког ратног ваздухопловства који може да носи и испали америчке нуклеарне бомбе смештене у Немачкој.

Берлин наине у оквиру НАТО има обавезу да одржава авионе способне за атомске ударе – баш као и Италија, Белгија и Холандија, на чијим се територијама исто налазе неке од америчких нуклеарних бомби.

Тактика такозваног „нуклеарног одвраћања“ је важна за НАТО, и зато свака од ових земаља у случају нужде мора да има летелице и пилоте способне за атомски напад. Сваке године војна алијанса одржава одговарајућу вежбу.

Јавна је тајна да су америчке нуклеарне бомбе у касарни Бихел, на југоистоку Немачке. Наводно их има између петнаест и двадесет. Међутим немачка Влада никада није јавно признала присуство тих бомби – то је државна тајна.

„Хитно је“

Невоља за Берлин је што још није ни поручен нови модел авиона који може да носи атомске бомбе. При томе би производња наследника Торнада могла да потраје годинама. Бундесвер је пак у цајтноту.

Тајна је информација колико још авиона уопште може да лети у акције, али је један војни

пилот рекао за DW да од 45 авиона у његовој групи углавном може да лети између осам и дванаест њих. „Волели бисмо да имамо авион који стварно функционише“, каже он. „Хитно је.“

Но изгледа да Влади у Берлину није толико хитно. Већ две године Министарство одбране не доноси одлуку. Наводно се ломе између два модела који би могли да наследе Торнадо – један је амерички Ф/A-18 у производњи Боинга, а други Ербасов Јурофајтер Тајфун. Бундесвер већ има 138 Јурофајтера, али не таквих који могу да носе атомске бомбе.

Јурофајтер је заједнички производ неколико европских земаља, међу њима и Немачке. Монтира се баш тамо где се одржавају авиони типа Торнадо, дакле у близини Минхена. „Мислио сам да је лош виц“, сећа се механичар Тобијас Вебер момента кад је чуо да ће Бундесвер можда купити америчке авионе. Зашто би то радили када на располагању имају европски, малтене домаћи модел?

Немачка намера да иде у шопинг по америчко оружје наилази на неразумевање и у Паризу. Тамо много полажу на развој новог модела авиона заједно са Немачком. Тај модел, познат под акронимом ФЦАС (Футуре Цомбат Аир Систем) требало би да може да се повеже са беспилотним летелицама и другим системима. Технологија би најпре требало да се развија и тестира на Јурофајтерима.

Тек су под великим притиском Француске у Берлину одустали од набавке бомбардера Ф-35 који производи америчка компанија Локхид Мартин.

Тешко је свима угодити

„Дозволили смо да нас Французи уцене“, каже нам један демохришћански посланик Бундестага који је желео да остане анониман. Он сматра, баш као и немачки генерали, да је Ф-35 био најбољи избор јер већ поседује амерички сертификат као атомски бомбардер. Немачка још мора да се сналази са старим Торнадима. „Други имају модерни аутобус, а ми поштанску кочију“, додаје љутито овај политичар.

Како се чује, главни разлог што се ипак размишља о америчком Ф/А-18 – који је ипак скромнији и јефтинији модел од Ф-35 – јесте што та летелица има могућност да региструје и нападне непријатељске радарске системе. Јурофајтер још није довољно развијен за тако нешто. Такође, верује се да ће Американци лакше дати атомску лиценцу свом домаћем авиону.

Изгледа да се Влада у Берлину утерала у ћорсокак у покушају да свима угоди – владајућим странкама, армији, Французима, Американцима и Ербасу.

Шефица Демохришћана и министарка одбране Анегрет Крамп-Каренбауер требало би наредних седмица да саопшти одлуку тешку десет милијарди евра. Познаваоци прилика кажу да мирише на компромис: биће купљено 40 Ф/А-18 као атомског бомбардера и 40 Јурофајтера за друге задатке.

Али ни то није сигурно. Јер, коалициони партнери Социјалдемократе имају ново руководство које је веома критично према чињеници да Немачка складишти америчке атомске бомбе и да има обавезу да их употреби у случају нужде. Могуће да Социјалдемократе неће ни дозволити да се поруче нови авиони.

Сасвим је могуће, кажу неки инсајдери, да се све отегне до следећих избора 2021. године. Онда би старудије од Торнада можда морале да послуже све до 2030. године. У том случају би само њихово одржавање прогутало тринаест милијарди евра – скупље од комплетно нове флоте.

(Дојче веле)